

Лектор навчальної
дисципліни

Контактна інформація
лектора (e-mail)

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка праці й соціально-трудові відносини»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма «Корпоративні фінанси»

Рік навчання 3, семестр б

Форма здобуття вищої освіти денна

Кількість кредитів ЄКТС б

Мова викладання українська

Ланченко Євгеній Олександрович, д. е. н., доцент

Кафедра економіки, навч. корпус № 10, кімн. 407-А;
тел.: 050-620-59-37 (Viber, Telegram), 067-141-66-90;
lanchenko@ukr.net, lan@nubip.edu.ua

<http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=990>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Знання основ економіки праці й соціально-трудових відносин допомагає визначати й аналізувати показники та резерви збільшення продуктивності праці в підприємствах, формувати внутрішньогосподарську базу планування персоналу та фонд оплати праці, оптимізувати структуру заробітної плати, досліджувати розвиток соціально-трудових відносин в економіці тощо.

Для фахівців фінансово-економічного профілю необхідним є набуття компетентностей з питань регулювання соціально-трудових відносин, установлення норм праці, застосування форм і систем оплати праці персоналу і обґрунтування напрямів розвитку ринку праці. Важливе місце в підготовці здобувачів вищої освіти займає формування навичок налагодження механізму соціального партнерства в підприємстві як основи раціональної організації праці. Головною метою вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни є опанування науковими засадами ефективного використання трудового потенціалу, застосування методів нормування, організації та мотивації праці.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):

-

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН):

ПРН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Праця як головний фактор виробництва	1/0	Розуміти об'єкт, предмет і методи вивчення дисципліни, специфіку розвитку соціально-трудових відносин в економіці	Виконання самостійної роботи	-
Тема 2. Людські ресурси й трудовий потенціал суспільства	1/2	Вміти аналізувати стан формування й використання людських ресурсів в економіці, продуктивність праці	Виконання практичної роботи	10
Тема 3. Система соціально-трудових відносин	1/2	Розуміти механізм регулювання соціально-трудових відносин, порядок соціального діалогу й укладання колективного договору в підприємствах	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	10
Тема 4. Організація і методичні засади нормування праці	1/2	Вміти застосовувати способи вивчення трудових процесів. Застосовувати класифікацію затрат робочого часу для розрахунку норм праці й планування потреби в робочій силі в підприємствах	Виконання практичної роботи	5
Тема 5. Нормування праці в підприємствах	1/4	Знати нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 6. Нормування праці на ручних і транспортних роботах	1/2	Розуміти нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 7. Нормування чисельності працівників профільних служб підприємств	1/4	Вміти застосовувати методики нормування чисельності профільних служб підприємств. Вміти їх застосувати на практиці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Модульний контроль			Підсумковий тест	50
Підсумковий бал за модуль 1				100
Модуль 2				
Тема 8. Основи організації праці	1/2	Вміти формувати режими праці й відпочинку для різних категорій працівників	Виконання практичної роботи	5
Тема 9. Загальні положення оплати праці	1/2	Вміти аналізувати динаміку змін заробітної плати в економіці, її галузях, виявляти тенденції і фактори впливу. Уміти проводити індексацію заробітної плати	Виконання практичної роботи	5
Тема 10. Тарифна система й форми оплати праці	1/2	Розуміти механізм побудови тарифної системи оплати праці. Розрізняти форми й системи оплати праці й уміти правильно застосовувати їх для відповідних працівників і видів робіт	Виконання практичної роботи	10
Тема 11. Оплата праці в бюджетній сфері	1/2	Вміти формувати посадові оклади по оплаті праці за Єдиною тарифною сіткою для персоналу бюджетної сфери. Застосовувати доплати й надбавки по оплаті праці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лекції/практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 12. Оплата праці в підприємствах	1/2	Розуміти механізм побудови мотиваційного механізму, застосування різних систем оплати праці в підприємствах. Застосовувати рекомендації оплати праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 13. Зайнятість і соціальний захист населення	1/2	Знати класифікацію видів зайнятості та безробіття, механізм функціонування ринку праці. Розуміти й обґрунтовувати необхідні заходи соціальної політики держави	Виконання практичної роботи	5
Тема 14. Формування й розвиток ринку праці	1/2	Знати механізм функціонування ринку праці й аналізувати стан попиту й пропозиції на ньому, визначати напрями збільшення попиту на робочу силу	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Тема 15. Світовий досвід регулювання соціально-трудова відносин	1/0	Набути знань про напрями діяльності Міжнародної організації праці. Розрізняти моделі регулювання соціально-трудова відносин	Виконання самостійної роботи	5
Модульний контроль			Підсумковий тест	50
Підсумковий бал за модуль 2				100
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Економіка праці й соціально-трудова відносина: навчальний посібник / Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Балан О.Д., Гаврилук І.П. К.: НУБіП України, 2022. 616 с.
2. Ланченко Є.О. Конспект лекцій із дисципліни «Економіка праці й соціально-трудова відносина» для студентів ОС «Бакалавр» за спеціальностями: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». К.: ЦП «Компринт», 2022. 82 с.
3. Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Костюк Т.О. Практикум з економіки праці і соціально-трудова відносин: навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. й доп. К.: НУБіП, 2024. 416 с.
4. Ланченко Є.О. Розвиток соціально-трудова відносин в аграрній сфері: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2022. 266 с.
5. Ланченко Є.О. Формування системи соціально-трудова відносин у аграрному секторі економіки: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2019. 556 с.
6. Ланченко Є.О., Івченко В.М. Перспективи розвитку малого підприємництва в сільському господарстві. *Економіка і управління бізнесом*. 2024. Том 15. № 1. С. 71-91.
7. Ланченко Є.О. Організація оплати праці в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка та управління АПК*. 2023. Вип. 2. С. 96-110
8. Ланченко Є.О. Формування й ефективність використання людських ресурсів у сільському господарстві. *Економіка та управління АПК*. 2022. Вип. 2. С. 67-79.
9. Ланченко Є.О. Соціально-трудова аспекти розвитку скотарства в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка та управління АПК*. 2021. Вип. 2. С. 19-28.
10. Ланченко Є.О. Інвестиційне забезпечення створення робочих місць в аграрній сфері. *Економічний вісник університету*. 2020. Вип. 45. С. 21-32.
11. Ланченко Є. О. Розвиток аграрних соціально-трудова відносин: теорія і практика. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2019. № 3. С. 68-76.
12. Ланченко Є. О. Якість трудового життя в сільськогосподарських підприємствах. *Україна: аспекти праці*. 2019. № 4. С. 41-46.
13. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підруч. Вид. 3-тє, доопрац. К.: КУ ім. Б. Грінченка, 2020. 952 с.
14. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч. посіб. / О.В. Безпалько та ін.; за ред. О.В. Безпалько. К.: Кафедра, 2020. 310 с.
15. Надрага В.І., Пекін А.Ю. Економіка праці та мотивація трудової діяльності: підруч.; за ред. В.І. Надраги; К.: ІПК ДСЗУ, 2020. 517 с.